Krossved - Viburnum opulus

Krossved - Viburnum opulus

Plante:

Dette er en løvfellende busk som kan strekke seg opptil 5 meter i høyden. Den har glatte, gråaktige kvister og blader med 3 eller 5 fliker som minner litt om lønneblader. Blomstene er hvite og sitter i brede skjermer; de små blomstene i midten blir til røde bær, mens de store blomstene i kanten er der bare for syns skyld.

Bruk:

Det er den tørkede barken som brukes medisinsk. Den høstes i april og mai, deles opp i biter og tørkes for lagring. En stor fordel med krossvedbark er at den holder seg veldig godt; du kan ha den liggende i mange år uten at den mister virkningen sin.

Bærene går for å være svakt giftige når de er rå, men fruktene skal kunne spises etter at de er kokt.

Virkning:

Denne urten er krampeløsende, muskelavslappende og smertestillende. Den har også betennelseshemmende og nervestyrkende egenskaper, i tillegg til å virke styrkende på livmoren og senke blodtrykket.

Hjelper mot:

Urten brukes primært mot krampetilstander i livmor, blære og muskulatur, inkludert menstruasjonssmerter og etterveer. Den er også effektiv ved fordøyelsesplager som kolikk og irritabel tykktarm, samt mot spenninger knyttet til stress og forhøyet blodtrykk.

Generelt:

De blanke, røde fruktene ser fristende ut, men smaker både surt og bittert. Smaken sies å bli bedre etter noen frostnetter. Som rå regnes de for å være giftige, men de blir trygge etter koking. I utlandet har man brukt dem til gelé og som erstatning for tranebær i sauser. I norsk folkemedisin har fruktene tradisjonelt blitt brukt mot hoste og astma, mens te av blomstene har vært et middel mot forkjølelse og vond hals.

© Viten.org

Det er barken fra stammen, greinene og røttene som er mest verdifull i urtemedisinen. Urteleger over hele verden setter stor pris på den som et effektivt middel mot kramper. Den brukes spesielt mot muskelkramper og smerter i livmor og eggstokker – noe som også forklarer det engelske navnet "Cramp bark".

Krossved hjelper spente muskler med å slappe av, enten du drikker den som te eller smører den på huden som en lotion. Den er spesielt god mot menssmerter, men kan også hjelpe ved astma og stive muskler som følge av leddplager. Når musklene slapper av, øker blodsirkulasjonen og avfallsstoffer som melkesyre renses ut. Dette gjør den også aktuell å prøve mot spenningshodepine, irritabel tarm, forstoppelse og høyt blodtrykk.

Krossvedbark er tradisjonelt ansett som nyttig for kvinnehelse, da stoffer i barken virker avslappende på livmoren og kan dempe smerter knyttet til menstruasjonen. Plantens sammentrekkende virkning gjør at den også kan spille en rolle ved sterke menstruasjonsblødninger, særlig i tilknytning til menopausen. Tradisjonelt har krossved dessuten vært brukt ved tendenser til abort, som fødselsforberedende middel, og ved falske veer og etterveer.

Krossved er en kjempefin hageplante med nydelige blomster og dekorative bær. Den er lite kravstor og tåler både sol og skygge, men husk at du får flest blomster og bær hvis den får stå på en solrik plass.

Rå krossvedbær regnes som giftige og bør ikke spises. De kan irritere fordøyelsen og føre til magesmerter, diaré, svimmelhet og oppkast. Hvis noen får i seg rå bær, er det lurt å fremkalle brekninger og gi medisinsk kull og rikelig med drikke. Kontakt alltid lege eller Giftinformasjonen ved alvorlige symptomer.

Krossvedbark regnes som trygg å bruke, selv om du bruker den over en lengre periode.

Andre navn:

- Familie: Caprifoliaceae - Kaprifolfamilien
- Latin: Viburnum opulus
- Engelsk: Cranberry tree
- Norsk: Krossved
- Svensk: Olvon
- Dansk: Kvalkved
- Tysk: Gemainer Schneeball

© Viten.org